

Summary

A trench was cut through a Middle Hillfort rampart (9th–10th centuries; Fig. 39) during a rescue archaeological excavation in the western part of the Rajhrad cadastral area (Brno-Country District). The excavation was carried out in connection with soil extraction for the construction of a new flood-control embankment.

Richard Bíško, Michal Přichystal

Rajhrad (okr. Brno-venkov)

Ul. Městečko; Pitrův most.

Novověk. Cesta. Stavebně-historický průzkum. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.0888561N, 16.6088206E

Dokumentovány byly stavbou odkryté zbytky Pitrova mostu přes boční rameno Svratky mezi Rajhradem a rajhradským klášterem. Podařilo se přiblížit podobu původního mostu z roku 1760 s klenbami o šířce 4,5 m a jeho pozdější úpravy a rozšiřování na rajhradské straně.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

The remains of Pitr's Bridge, uncovered during construction works, were documented. The bridge was built over a branch of the River Svratka between Rajhrad and the Rajhrad monastery (Brno-Country District).

David Parma

Roštín (okr. Kroměříž)

Lesní pozemek (jižní okraj katastru), parc. č. 2742/10.

Středověk, novověk. Cesta, ojedinělé artefakty. Průzkum detektorem kovu. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. AU267–AU270.

Lokalizace: WGS-84: 49.17140N, 17.31933E

Při provádění odborných dohledů při stavební akci související se založením pokusného vrtu pro identifikaci ložisek zemního plynu na parcele č. 2742/10 na jižním okraji katastru obce Roštín, cca 1 km východně od výrazné terénní dominanty Brdo, nebyly zjištěny žádné zjevné zahloubené archeologické objekty nebo jiné situace indikující dlouhodobější antropogenní aktivitu. Součástí výzkumu byla ale také detektorová prospekce plochy vrtu a příjezdové cesty, při níž byla získána drobná kolekce kovových předmětů (prsten, přezka, železný tesák a další čepel z tesáku), které indikují využívání schůdného prostoru na hřebeni jako spojovacího koridoru, fungujícího před vznikem udržované komunikační sítě. Znalezené předměty je možné rámcově datovat na přelom středověku a novověku.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

During a metal detector survey at the site of an exploratory natural gas well on plot No. 2742/10 in the Roštín cadastral area (Kroměříž District), several metal artefacts were recovered,

providing evidence of movement along the Chřiby ridge during the medieval and early modern periods.

Miroslav Popelka, Martin Paulus

Rousínov (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)

Sušilovo náměstí, č. p. 67/59.

Pozdní středověk, novověk. Městský dům. Skupina/síť sond. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49.2040272N, 16.8829047E; 49.2038239N, 16.8830603E; 49.2036364N, 16.8825586E; 49.2038694N, 16.8823442E

V rámci stavebního záměru „Stará pošta – komplexní řešení vč. restaurace“ v Rousínově probíhal archeologický výzkum od března do září 2024 (Bučo 2024). Archeologický průzkum i přes svůj omezený plošný rozsah přinesl množství poznatků o vývoji parcely od pozdního středověku až po moderní dobu. Stavební výkopy poskytly stratigrafický přehled jednotlivých uloženin, výkopů a konstrukcí. V rámci výzkumu byly zachyceny nejméně čtyři stavební fáze před existencí současné budovy. Výzkum navazoval na poznatky stavebně-historického průzkumu provedeného P. Borským a potvrdil několik jeho informací k budově Staré pošty (Borský 2014). Na základě stratigrafie lze usuzovat, že vývoj předmětné parcely započal přibližně v 16. století, přičemž hlavní část aktivit je vázána na 17.–18. století. Tuto tezi podporuje i distribuce keramického materiálu v jednotlivých vrstvách.

Literatura

Borský, P. 2014: Nejstarší rousínovská škola. In: *Vyškovský sborník: sborník Moravského zemského archivu v Brně, Státního okresního archivu ve Vyškově X*. Slavkov u Brna: Státní okresní archiv ve Vyškově.

Bučo, M. 2024: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při chystané stavbě „Stará pošta – komplexní řešení vč. restaurace“*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 45/24. Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

In 2024, a rescue archaeological excavation prompted by the construction project ‘Stará pošta – complex reconstruction including a restaurant’ was carried out in Rousínov (Rousínov u Vyškova cadastral area, Vyškov District). Archaeological features dating from the late medieval and early modern periods were recorded.

Michal Bučo

Sivice (okr. Brno-venkov)

„Sádky“, parc. č. 1367/1, 1367/3, 1372–1373.

Středověk, novověk. Komunikace, bojiště. Náhodný zásah/nález. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2291144N, 16.7744092E

Záchranný výzkum na lokalitě Mokrá-lom navázal v roce 2024 na evidenci a detektorový průzkum periferní oblasti velkolomu Mokrá z let 2017–2023 (Kos 2024a; 2024b; 2024c). Evidovány byly povrchové reliéfní struktury starých cest, válečných okopů a zaniklé plužiny, které se soustředily do trati „Sádky“. Mohutný svazek úvozových lesních cest, rozdělující se směrem

k Hostěnicím na dva podružné proudy, se podařilo pomocí detektoru kovů datovat nálezy podkov a součástí koňských postrojů do rozmezí vrcholného středověku a raného novověku (jeden bronzový knoflík s prolamovaným očkem by však mohl být i výrazně starší, snad z doby železné).

Literatura

Kos, P. 2024a: Hostěnice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 65(2), 239.

Kos, P. 2024b: Hostěnice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 65(2), 239–240.

Kos, P. 2024c: Mokrá-Horákov (k. ú. Mokrá u Brna, okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 65(2), 253.

Summary

In the 'Sádky' forest field in the Sivice cadastral area (Brno-Country District), surface structures were recorded, including traces of old roads, wartime foxholes and remnants of extinct field systems. Finds such as ammunition, horseshoes and components of horse harnesses date from the high medieval to the early modern periods, as well as from the time of the Second World War.

Petr Kos

Slavkov u Brna (okr. Vyškov)

Kolářkovo náměstí č. parc. 975, 977.

Vrcholný středověk – novověk. Město. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: dočasně Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: WGS-84: 49.1535022N, 16.8732814E; 49.1536592N, 16.8732064E; 49.1534769N, 16.8721333E; 49.1536031N, 16.8720208E

Archeologický průzkum probíhal v souvislosti se stavbou „Rozšíření kapacit Mateřská škola Zvídálek Slavkov u Brna“ od května do listopadu 2024 (Bučo 2025). Objekt se nachází mezi ulicemi Kolárova a Kolářkově náměstím. Součástí parcely je i městská hradba a zástavba na Kolářkově náměstí. Plošný výzkum byl proveden v střední části stavební plochy, kde probíhala výstavba nového objektu. Zbylá část byla zkoumaná v rámci archeologických sond a výkopů inženýrských sítí. Nejstarší dokumentované situace náleží únětické kultuře. V rámci středověkého vývoje zástavby jsme v průběhu stavebních prací prozkoumali archeologické situace od 13. století až po novověk. Ověřovací sonda S02 v současném průjezdu do ulice Kolárova poskytla nové informace o vývoji městského opevnění v tomto prostoru. Odhalila předem nepředpokládaný základ hradby z vápenných bloků, jakož i vrstvy související s její přestavbou. Nadzemní zdivo hradby mělo smíšený charakter. V střední části plochy, již v hloubi městské parcely, se podařilo zachytit čtyři zásobní jámy datované do 13.–15. století. Při odkopu recentních vrstev v západní části plochy byl odhalen profil se středověkými a novověkými terény. Nejstarší kamenné konstrukce naznačují možný vývoj zástavby na parcele v období pozdního středověku. V sondách interiéru domu na Kolářkově náměstí se podařilo zachytit relikt podlahových úrovní a nášlapových vrstev. Jednotlivé sondy ukazují, že barokní přestavba města se zásadně podepsala na zkoumané parcele. Starší situace byly zničeny stavebními výkopy, které obsahovaly keramický materiál z konce 17. století a následně dorovnány novověkými navážkami. Dendrochronologická analýza trámových konstrukcí domu na Kolářkově náměstí odhalila, že stromy použité na jeho stavbu byly pokáceny mezi lety 1773 a 1780.

Literatura

Bučo, M. 2025: *Nálezová zpráva o provedení záchranného archeologického výzkumu při chystané stavbě „Rozšíření kapacit Mateřská škola Zvídálek Slavkov u Brna“*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 81/24.

Uloženo: archiv Archaia Brno z. ú.

Summary

In 2024, a rescue archaeological excavation was carried out in connection with the construction project 'Expansion of the Zvídálek Kindergarten, Slavkov u Brna' (Vyškov District). Contexts from the Early Bronze Age were recorded, along with remains of High Medieval settlement showing continuous development into the modern period.

Michal Bučo, Aneta Krejčířová, Michala Příbylová

Šumperk (okr. Šumperk)

Ul. Kladská č. p. 234, parc. č. 119/1.

Vrcholný středověk – novověk. Klášter. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84: 49.9648928N, 16.9724958E

V souvislosti s realizací odvlhčení základů budovy bývalého dominikánského kláštera v Šumperku (o něm Foltýn a kol. 2005, 671–674) byl ve dnech 11. 4. – 26. 7. 2023 proveden záchranný archeologický výzkum. Podél zdi uvnitř rajskeho dvora kláštera byl sledován výkop o šířce přibližně 1 m a hloubce 0,7 až 1 m. Na profilech výkopu se podařilo dokumentovat pozůstatky dvou zahloubených objektů, které bylo možné rámcově datovat do vrcholného středověku. Další fragmenty keramiky z průběhu 13. a 14. století byly zachyceny v dokumentovaných vrstvách, jež by mohly souviset s hospodářskými aktivitami uvnitř kláštera.

Literatura

Foltýn, D. a kol. 2005: *Encyklopedie moravských a slezských klášterů*.

Praha: Libri.

Summary

In connection with the damp-proofing of the foundations of the former Dominican monastery in Šumperk (Šumperk District), a rescue archaeological excavation was carried out. It revealed features dating to the 13th and 14th centuries along the walls of the monastery's cloister garden.

Jakub Novák

Šumperk (okr. Šumperk)

Ul. Sadová, nám. Míru, ul. Valašská; historické jádro.

Vrcholný středověk – novověk. Město. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.9649047N, 16.9703014E

Od dubna 2024 provádělo šumberské muzeum archeologický dohled na rozsáhlé rekonstrukci plynovodu v historickém jádru města Šumperk (stavba REKO MS Šumperk – nám. Míru + 5). Kvůli zářijovým povodním v Jeseníkách však byla v roce 2024 realizována jen necelá polovina plánovaných výkopů, které se